

op de hoeken twee vaten rode en twee vaten witte wijn. Binnenin het vierkant zijn grote putten gemaakt, bedekt met ijzeren staven. Daarop braadt men twee ossen, twee kalveren en zes schapen. In de namiddag worden daarbij zo eventjes 6000 broden uitgedeeld. De lege vaten, de schragen, tonnen mogen door de bevolking meegenomen worden. Dat het er redelijk baldadig aan toe ging, getuigt deze kroniek van François de Laval:

"Er ging meer wyn en bier verloren dan gedronken; de vaten liepen niet hevig genoeg, men sloeg de bommen in. Dan zag men den eene met kannen komen, andere met potten, nog anderen met flesschen waarvan de kroppen afgeslagen waeren; met haekers of glazen, dan sommige staken hunne hoeden omhoog en dronken uyt den tip; zelfs waeren er die hunnen schoen naer omhoog staken en andere hunne dobbelgevouwen neusdoeken of sayette mutsen, om te kunnen zeggen van de algemeyne vreugd mede geelagtig gweest te zijn."

Daags nadien, de 13de, schijnt bij velen de feestroes nog niet geluwd te zijn.

Groepjes drinkebroers zwalpen door de stad. Bij verschillende kloosters wordt aangeklopt, en onder doodsbedreiging wordt er bier, wijn, eten en geld afgeperst.

Zo gaat het in de Bijloke, bij de Predikheren en de Augustijnen, de Vrouwebroers en de Cellebroers.

Tot de stadsmagistraat ingrijpt en samenscholingen of wandelingen in groep verboden worden. Als de wijn is in de man,...

RENE HESPEL

* * * * *

KAREL LYBAERT,
GENTENAAR EN TALENTVOL JOURNALIST.

"Een knap gazetschrijver van de goede stempel. Hij kende zijne stiel, hij had zijne stiel lief". Alzo tekende Lodewijk De Vriese de figuur van Karel Lybaert te voeten uit (1).

Karel Lybaert behoorde 35 jaar tot de redactie van "Het Fondsenblad"- "De Gentenaar". Hij beminde zijn vaderstad en kende Gent op zijn duimpje. Geruime tijd leverde hij wekelijks een gents praatje vol humor onder de schuilnaam "Cies De Slange" of "C.D.S." Het waren meestal leerrijke bladzijden plaatselijke geschiedenis.

Karel Lybaert werd geboren te Gent op 28 maart 1854. Hij was de jongere broeder van kunstschilder Theofiel Lybaert (1848-1927). Op jeugdige leeftijd gaf hij blijk van een niet te stuiten werkzaamheid. Op 23 jarige ouderdom en meer bepaald in juni 1877

werd hij medewerker aan het kunstgedeelte van "Het Fondsenblad" Tien jaar later op 1 juni 1887 werd hij aangesteld als opsteller van hetzelfde blad. Hier kon hij zijn rijke gaven van hart en geest laten uitleven. Dit laatste droeg in overwegende mate bij tot een krachtige opwekking van het gents maatschappelijk leven.

Als penneridder beoefende hij vooral de kunstkritiek. Hij betoonde steeds een voorliefde voor de beeldende kunst, waardoor hij steeds in betrekking bleef met de bekende beeldhouwer Thec Soudeyns; alsook met alles wat daarmee in verband stond. Zo verscheen o.m. van zijn hand:

- 35e Driejaarlijkse Tentoonstelling in het Casino te Gent 1892 (Belfort bij A.Siffer-Gent)
- Het Brussels Salon 1890 (J.Bouchery-Antwerpen)
- Revolutionnaires en Anti-Revolutionnaires: Kritiek van het Gents Salon 1902 (J. Bouchery-Antwerpen)
- Kunstverval, kritiek van het Gents Salon 1909 (J. Bouchery, Antwerpen).

Kritische bijdragen over beeldende kunsten, geschiedenis en letterkunde verschenen van zijn hand in weekbladen en tijdschriften: Vlaamse Kunstbode, Jong-Dietsland, Gent-Voorwaarts, Dietse Warande, Belfort, Jong Vlaanderen, Vlaams en vrij, De Vlaamse Standaard, Gent XXe eeuw, Cents tentoonstellingsblad voor 1913. Hij nam een werkzaam aandeel in tentoonstellingen van allerlei aard en zelfs met internationale weerklank.

Een niet onbelangrijke rol speelde hij in het kultureel leven van zijn geboortestad. Was een der ijverigste voorzitters van het Algemeen Nederlands Verbond (tak Gent), stichtend lid van de "Snellaertskring" en sekretaris der stadskommissie van de Vlaamse Schouwburg. De gebuurtedekenijen van de Arteveldestad lieten hem niet onverschillig. Hij was ere- en stichtend lid van de officiële Bond der Gebuurtedekenijen van de Stad Gent en tevens sekretaris der gebuurtedekenij van de Lange Violettenstraat.

Zijn kunde en vaardigheid was ook in de persmiddens niet onopgemerkt voorbijgegaan. In 1906 volgde hij Jozef Van Hoorde van "De Gazette van Gent" op als voorzitter van de afd. Vlaanderen der Algemene Belgische Persbond.

Op Vlaams gebied liet hij zich eveneens niet onbetuigd. In 1897 werd de gelijkheidswet op de taalwet De Vriendt-Coremans in de Kamer aangenomen. Mensen van de andere zijde der barrikade verknoeiden de zaak in de Senaat. De bom barstte en meteen stond Lybaert aan de spits der reaktie in het Vlaams landsdeel.

Samen met De Vriendt, de vader van de taalwet, Reinhard De Ceuleneer, Siffer, Paul Fredericq, Van Beveren, Pol De Mont, Julius Hoste, Julius Sabbe e.a. voerde hij toen ook het woord tijdens de ophefmakende volksvergadering in de zaal "Valentino".

De belangen van de Vlaamse toneelspeelkunst lagen hem nauw aan het hart. In maart 1911 lanceerde de "Maatschappij tot aanmoediging van de Vlaamse toneelspeelkunst" haar eerste oproep. Ondertekenaars waren : Gustaaf D'Hondt, Oscar Van Hauwaert, A. Hendrickx, L. Lievevrouw-Coopman en Karel Lybaert.

Tijdens de begrafenisplechtigheid van Mevr. H. Van Peene overleden op 17 februari 1902 in de ouderdom van 95 jaar hield hij de lijkrede in vervanging van toneelschrijver Pieter Geiregat, die een paar uur voor de plechtigheid stierf.

Karel Lybaert was ontwerper van menige geschiedkundige stoet te Gent zoals "Gent door de eeuwen heen" en "De ommegangen in Het Oud-Vlaanderen".

Zijn verdiensten werden ook buiten zijn geboortestad erkend. Hij werd o.m. benoemd tot "Officier de l'Instruction publique de France", alsmede vereerd met het kruis "Pro Ecclesia et Pontifice".

Op 27 februari 1910 greep in de feestzaal van de Casino te Gent een grootse hulde plaats. Het lag in de bedoeling van het feestkomitee Karel Lybaert te huldigen om zijn 35 jarige activiteit als letterkundige, kunstliefhebber, sociaal werker en Vlaming. In het feestkomitee zetelden o.m. A. Vercruyse, Lodewijk De Vriese, Jan Wannijn, F. De Munnynck, Em. Hullebroeck, Oscar Roels, Hippoliet Meert, Gustaaf D'Hondt, A. Hendrickx, bestuurder van de Gentse K.N.S. en beeldhouwer A. De Beule. Tijdens deze plechtigheid werd hem zijn gebeiteld borstbeeld overhandigd door de Gentse beeldhouwer Theo Soudeyns.

Hij overleed te Gent op 16 juli 1922 - 68 jaar oud - ten gevolge van een beroerte. Op 14 september 1924 werd op het Campo Sancto te St.-Amandsberg een grafmonument onthuld. Het kostte 10.000 F en de inschrijvingslijsten brachten 11.000 F op. Het graf werd vervaardigd naar het ontwerp van bouwmeester Albert De Bondt en zijn borstbeeld is het werk van zijn grote vriend beeldhouwer Soudeyns.

J. CL.

- (1) Onder de Wekkinge (blz. 76-82)
- (2) Bronnen: Wijlen Mevr. Jef Crick gaf ons anderhalf jaar voor haar dood (23.10.69) het handschrift ter inzage over "Karel en Theofiel Lybaert" door J.Crick. "Monografies over St.Amandsbergs'Kerkhof"
 - Het Morgenrood -maandschrift, 4e jg. nrs 6/7 januari-februari 1923.

- Lodewijk De Vriese: Bio- en bibliografische studie met een keur uit zijn werken 1931. Uitgave van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen.
- 't Bobijntje - orgaan der personeelsvereniging van "Drukkerij Het Volk" Kerst- en nieuwjaarnummer 1958-1959.

* * * * *

ALFONS VAN WERVEKE (vervolg)

Gesneden uit het hout waaruit men de ware autodidact pleegt te snijden, breidde Alfons zijn kennis van Engels en Duits methodisch uit; zette zich aan de studie van het Latijn en slaagde erin de niet gemakkelijke techniek van de paleografie met als enige houvast het aan het Stadsarchief verbonden personeel, onder de knie te krijgen. Voeg daaraan toe dat hij geen enkele gelegenheid onbenut liet om kennis aan te knopen met al wie iets voor de Gentse historiografie betekenden, als het niet anders kon per briefwisseling. Ik denk in de eerste plaats aan Prof. Paul Fredericq en aan Julius Vuylsteke (natuurlijk!); aan Prof. J. Vercoullie, aan Mac Leod. Aan zijn collega Pr. Claeys die meer dan eens bij hem zijn licht kwam opsteken. Verwondering baart het dan ook geenszins hem deel te zien nemen aan de stichting (14-3-1893) van de Geschiedkundige en Oudheidkring van Gent = Cercle historique et archéologique de Gand, naderhand herdoopt in Maatschappij van (lees voor) Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent = Société d'Histoire et d'Archéologie de Gand. Zowel voor de Bulletins (vanaf 1893) als voor de Handelingen = Annales (vanaf 1894) zal Van Werveke geregeld in het Nederlands gestelde bijdragen leveren, daar waar de andere medewerkers zich bijna uitsluitend van het Frans bedienden. Slechts heel uitzonderlijk laat hij zich verleiden bij in het Frans gevoerde discussies in die taal tussenbeide te komen zoals o.a. gebeurde bij de bespreking van "Le Tympan de l'ancienne porte d'entrée de la chapelle de l'hospice Wenemaer, waar hij A. Heirs, Dutry-van Loo en P. Verhaegen te woord diende te staan.

Reeds in 1895 verscheen een bijdrage van zijn hand getiteld Ontleding van den tekst van Marcus Van Vaernewyck betreffende het graf en den grafzerk van Hubert van Eyck. Een lange rij mededelingen en annotaties over Gentse gebouwen en andere even belangrijke onderwerpen volgen die eerste studie. Komen o.a. aan de burt: het Belfort met zijn secreet; het Stadhuis met zijn merwaardige vloer; de Achter-Sikkel; het Groot Kanon; de Hofdrug met de erbij horende strafuitvoeringen; het Gravensteen; het Geeraard de Duivelsteen, wat weten wij van zijn